

# تاریخ شفاهی چگونگی شکل‌گیری و تأسیس جامعه‌ی اسلامی دانشجویان

(مصحح با اعضای هیئت مؤسس)





سرشناسه:

عنوان و نام پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

فروست:

شابک:

وضعیت فهرستویی:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

شناسه افزوده:

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دیویی:

شماره کتابشناسی ملی:

پورنجم، مجید، ۱۳۵۶-

تاریخ شفاهی چگونگی شکل‌گیری و تأسیس جامعه‌ی اسلامی دانشجویان (مصاحبه‌ای با هیئت مؤسس) / تألیف مجید پورنجمی ایرانی.

تهران: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۶. ۲۸۰ ص

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی؛ ۱۰۲۹.

تاریخ شفاهی انقلاب اسلامی ایران.

۳- ۸۳۷-۴۱۹-۹۶۴-۹۷۸-۱۳۰۰۰.

فیبا.

جامعه اسلامی دانشجویان

جنبش‌های دانشجویی-- ایران-- تاریخ

Student movements-- Iran-- History

دانشجویان-- ایران-- خاطرات

College Students-- Iran-- Diaries

تاریخ شفاهی-- ایران

Oral History-- Iran

ایران-- تاریخ-- انقلاب اسلامی ۱۳۵۷-- دانشجویان

Ian-- History-- Islamic Revolution, 1979-- Students

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

۱۳۹۶ پ ۹ ج ۳/ BP

۲۹۷/۰۶۰۵۵

۴۷۱۷/۴۹



---

**مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات**

---

عنوان: تاریخ شفاهی چگونگی شکل‌گیری تأسیس جامعه‌ی اسلامی دانشجویان  
(مصاحبه با اعضای هیئت مدیره)

تألیف: مجید پورنجمی ایرانی

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۶

شمارگان: ۱۰۰۰ قیمت: ۱۳۰۰۰ تومان

---

حروف‌چینی و لیتوگرافی: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی  
چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۸۳۷-۳

ISBN 978-964-419-837-3

**کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.**

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، پُرسیده به میدان قدس، روبه‌روی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۱۹۵۴،

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

[www.irdc.ir](http://www.irdc.ir)

## فهرست مطالب

|    |                                                           |
|----|-----------------------------------------------------------|
| ۱۳ | ..... مقدمه                                               |
| ۱۵ | ..... پیشگفتار                                            |
| ۲۱ | ..... دیباچه                                              |
|    | فصل اول:                                                  |
| ۳۵ | ..... دُرْدانه (سال‌های ۱۳۵۸ تا ۱۶۱۶).....                |
| ۳۷ | ..... شرایط سیاسی کشور در سال‌های بیروزی انقلاب اسلامی    |
| ۳۹ | ..... خاطره فرش‌های بنیاد فرح و عدس‌پلوی - تهران - جمهوری |
| ۴۱ | ..... شرایط عمومی دانشگاه‌های کشور در دهه‌ی شصت           |
| ۴۴ | ..... آرمان‌گرایی دانشجویان                               |
| ۴۵ | ..... خاطره حضور در جلسه‌ی منافقین                        |
| ۴۶ | ..... تأثیر جنگ و فضای مذهبی در دانشگاه‌ها                |
| ۴۷ | ..... تفوق دیدگاه چپ و انجمن‌های اسلامی در دانشگاه‌ها     |
| ۴۸ | ..... یکه‌تازی تحکیم وحدت                                 |
| ۵۲ | ..... اختلافات در چارچوب نظام                             |
| ۵۶ | ..... پرونده‌ی ویژه‌ی انتخابات سوم                        |
| ۵۸ | ..... چرخه‌ی تحکیم وحدت - جهاد دانشگاهی                   |
| ۵۸ | ..... اخراج جریان مخالف از تحکیم وحدت                     |

- ۶۴..... خاطره برخورد های سخیف
- ۶۵..... شکل‌گیری گروه‌های مخالف دفتر تحکیم وحدت
- ۶۶..... اتحادیه‌ی انجمن‌های اسلامی دانشجویان و فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها
- ۶۹..... گروه فرهنگی ۷۲ تن
- ۷۲..... هیئت متوسلین به حضرت زهرا (س)
- ۷۵..... دفتر نمایندگان آیت‌الله منتظری
- ۷۷..... تعطیلی حزب جمهوری اسلامی
- ۷۸..... شکل‌گیری جامعه‌ی اسلامی دانشجویان اول

## فصل ۵۵م:

- ۸۱..... تولد (سال‌ها) ۱۳۶۶ تا ۱۳۶۹
- ۸۳..... وضعیت انشأ‌ها - سال‌های پایانی حیات حضرت امام (ره)
- ۸۳..... انحلال حزب - هوس اسلامی
- ۸۴..... تشکیل مجمع روحانیون مبارز
- ۸۵..... اسلام ناب محمدی و اسلام امپیکایی
- ۸۷..... قبول قطعنامه‌ی ۵۹۸
- ۸۸..... عزل آیت‌الله منتظری
- ۸۹..... تشکیل شورای بازنگری قانون اساسی
- ۹۳..... رکود در فعالیت‌های جامعه‌ی اسلامی دانشجویان
- ۹۵..... ارتحال حضرت امام (ره)
- ۹۵..... شکل‌گیری جامعه‌ی اسلامی دانشجویان
- ۹۶..... فعالیت‌های قبل از تأسیس
- ۱۰۱..... نحوه‌ی شکل‌گیری
- ۱۰۸..... روایتی از اسدالله بادامچیان
- ۱۱۳..... در اولین جلسه‌ی جامعه‌ی اسلامی چه گذشت؟
- ۱۱۴..... تدوین اساسنامه

- ۱۱۵..... دغدغه‌های هیئت مؤسس در تدوین اسامنامه
- ۱۱۶..... سلامت تشکیلات
- ۱۱۷..... سیال‌بودن اعضای تشکیلات
- ۱۱۸..... ارتباط با رهبری

## فصل سوم:

- ۱۲۱..... تلاش برای بقا (سال‌های ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۴)
- ۱۲۳..... کلی از شرایط این دوره
- ۱۲۵..... اعلام موجودیت رسمی
- ۱۳۱..... برخورد با شکست‌گری جامعه‌ی اسلامی
- ۱۳۱..... گروه چشم‌الله طرزی
- ۱۳۲..... وزیر علوم
- ۱۳۵..... دفتر تحکیم وحدت
- ۱۳۹..... تأمین منابع مالی جامعه‌ی اسلامی دانشجویان
- ۱۴۲..... آیا جامعه‌ی اسلامی دانشجویان مستقل بود؟
- ۱۵۲..... سفر چائوشسکو و تجمع در دانشگاه تهران
- ۱۵۴..... نظر مقام معظم رهبری چیست؟
- ۱۵۶..... جلسه‌ی خصوصی با مقام معظم رهبری
- ۱۵۸..... درگیری لفظی با رئیس دانشگاه تهران
- ۱۶۱..... سخنرانی هاشمی رفسنجانی در دانشگاه شهید بهشتی
- ۱۶۲..... ساختمان جامعه‌ی اسلامی
- ۱۶۵..... ابلاغ مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی
- ۱۶۷..... دولت‌های اول و دوم هاشمی رفسنجانی
- ۱۷۱..... انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۱۳۷۲

## فصل چهارم:

- ۱۷۳..... بلوغ (سال‌های ۱۳۷۴ تا ۱۳۸۰).....
- ۱۷۵..... سال‌های ابتدایی دهه‌ی ۱۳۷۰.....
- ۱۷۶..... انتخابات مجلس چهارم.....
- ۱۸۰..... بعد از انتخابات مجلس چهارم.....
- ۱۸۳..... کنگره‌ی اول جامعه‌ی اسلامی دانشجویان.....
- ۱۸۵..... چرا ناطق نوری؟.....
- ۱۸۵..... عدم حضور میرحسین موسوی.....
- ۱۸۸..... ارتباط سابق با آقای ناطق.....
- ۱۹۰..... سابقه‌ی اجاب‌ی آقای ناطق نوری.....
- ۱۹۱..... پیش‌بینی‌ها، ارتباط و کاذب.....
- ۱۹۲..... انتخابات ریاست جمهوری سال ۷۶ و شرایط دانشگاه‌ها.....
- ۱۹۴..... چرایی به‌وجود آمدن دو خرداد.....
- ۱۹۶..... دوران بازسازی مجدد جامعه.....
- ۱۹۷..... چه کسی مقصر بود؟.....
- ۱۹۸..... آیا استراتژی جامعه‌ی اسلامی تغییر کرد؟.....
- ۲۰۰..... اردوی آموزشی مشهد مقدس.....
- ۲۰۳..... تفکر جهت خودسازی.....
- ۲۰۷..... کسب استقلال فکری.....
- ۲۱۰..... برخوردهای سنگین.....
- ۲۱۲..... از سیزده رجب سال ۷۶ تا ۱۸ تیر سال ۷۸.....
- ۲۱۳..... راه‌پیمایی اعتراضی به سیزده رجب ۷۶.....
- ۲۱۴..... تجمع زیر باران.....
- ۲۱۶..... اولین انتخابات شورای شهر.....
- ۲۱۷..... حادثه‌ی کوی دانشگاه در سال ۷۸.....

|          |                                                                    |
|----------|--------------------------------------------------------------------|
| ۲۱۷..... | به رسمیت شناخته شدن جامعه‌ی اسلامی از طرف دکتر معین                |
| ۲۱۹..... | اذعان به عدم توانایی دفتر تحکیم وحدت در حل تمام مشکلات             |
| ۲۱۹..... | نزدیکی بچه‌های دفتر تحکیم وحدت و جامعه‌ی اسلامی دانشجویان          |
| ۲۲۰..... | دوران بلوغ جامعه‌ی اسلامی                                          |
| ۲۲۰..... | کنگره‌ی دوم جامعه                                                  |
| ۲۲۴..... | ثمره‌ی اتحاد نسل سوم                                               |
| ۲۲۶..... | اول: لیست فراجنبشی جامعه                                           |
| ۲۲۷..... | ارد: پشت به پادماندنی                                              |
| ۲۳۰..... | دور دوم سازم و بازاندیشی                                           |
| ۲۳۱..... | نشست اصلاح اسلام                                                   |
| ۲۳۶..... | ضمیمه‌ی یک: مآوری بر تاریخ دانشگاه به روایت آقای اسدالله بادامچیان |
| ۲۵۰..... | ضمیمه‌ی شماره‌ی در                                                 |
| ۲۵۵..... | ضمیمه شماره سه                                                     |
| ۲۵۷..... | ضمیمه‌ی شماره‌ی چهار                                               |
| ۲۶۳..... | نمایه                                                              |



## مقدمه

با پیروزی انقلاب اسلامی، تشکلهای مختلف دانشجویی در کشور شکل گرفت که شاید پیشروترین آنها انجمن‌های اسلامی دانشجویان باشد که با همت این انجمن، دفتر تحکیم وحدت دانشجویان در اوایل انقلاب تأسیس شد و تاکنون به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهد. در کنار این تشکل، جریان‌ها و گروه‌های مختلفی در محیط‌های دانشجویی و دانشگاه‌ها شکل گرفتند، اما به دلایل مختلفی از جمله انحصارطلبی دفتر تحکیم وحدت و حمایت جریان سیاسی حاکم بر کشور از آنها، همچنین فضای سیاسی بعد از انقلاب و جنگ تحمیلی، نتوانستند فعالیت کنند.

اما پس از رحلت امام خمینی (ره)، جامعه‌ی اسلامی دانشجویان اعلام موجودیت کرد و در شرایطی که جو سنگین ناشی از یکه‌تازی دفتر تحکیم وحدت اجازه‌ی ابراز وجود به هیچ تشکل و جریانی را در دانشگاه‌ها نمی‌داد، با شعار حمایت از خط رهبری شروع به فعالیت کرده و علی‌رغم برخوردهای تند و حذف دفتر تحکیم وحدت دانشگاه‌ها و مدیریت حاکم در وزارت علوم و دانشگاه‌ها، موفق به شکستن جو تک‌صدایی و انحصار در دانشگاه‌ها شد. این حرکت کمک قابل توجهی نیز به شکست انحصار در جو عمومی سیاسی کشور داشت. پس از راه‌اندازی جامعه‌ی اسلامی دانشجویان و گذر از سال‌های سخت اواخر دهه‌ی شصت و اوایل دهه‌ی هفتاد، به تدریج سایر تشکلهای اتحادیه‌ها نیز توانستند اعلام موجودیت کرده و فعالیت نمایند. به دیگر سخن، می‌توان گفت اگر دفتر تحکیم وحدت دانشجویان را اولین تشکل دانشجویی پس از پیروزی انقلاب اسلامی بدانیم، جامعه‌ی اسلامی دانشجویان دومین تشکل است که در محیط دانشگاه اعلام حضور کرده و به فعالیت خود ادامه داده است و

پایه‌پای تاریخ انقلاب اسلامی پیش آمده است.

تاریخ شفاهی جامعه‌ی اسلامی دانشجویان با هدف گردآوری خاطرات دانشجویانی که در این تشکّل دانشجویی نقش‌آفرین بودند، تدوین شده است و به‌دنبال چرایی و چگونگی تشکیل جامعه‌ی اسلامی دانشجویان و بررسی عملکرد آن می‌باشد.

در پایان ضمن تشکر از زحمات مؤلف محترم جناب آقای مجید پورنجمی، از معاون محترم تاریخ شفاهی جناب آقای دکتر مرتضی میردار، مدیر گروه تاریخ شفاهی آقای جواد عربانی و همچنین همکاران محترم مؤسسه‌ی فرهنگی هنری و انتشارات قدردانی می‌شود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

www.ketab.ir

## پیشگفتار

سال‌های ۸۱-۸۲ که به‌صورت پاره‌وقت در معاونت سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری مشغول به کار کردم ایامی بود که گفتمان عدالت‌خواهی از طرف مقام معظم رهبری مطرح شده بود. آن مرقع تاریخی، شش‌هفاد دادم که برخی جلسات کارشناسی در جمعی محدود و در حوزه‌های مختلف با حضور صاحب نظران برگزار و ضبط گردد تا این مباحث پس از پیاده‌شدن و بازبینی در سطح دانشگاه‌ها ترویج شود. این طرح مورد موافقت قرار گرفت و کار بدون درنگ آغاز شد. در ذهنم بود که به‌سازمان از افراد مطرح و طراز اول را دعوت نمایم و بنابراین هماهنگی‌ها یک‌مقدار سنگین و ریسک‌ساز شد. اولین مهمان ما جناب آقای مهندس سیدمرتضی نبوی بود که هماهنگ شد پیرامون عدالت اقتصادی صحبت کند. در یک جمع محدودی که من و مهندس مصطفی نوروزی و دوست عزیزم آقایان قویدل و جبللی بودیم، جلسه برگزار شد و مباحث خوبی طرح گردید. ابتدا آقای مهندس نبوی متعجب شدند که قرار است در یک جمع چهارنفره صحبت کنند ولی توضیحات لازم را به‌مدد ایشان داده شد. جلسه‌ی دوم، جناب آقای دکتر احمد توکلی بودند که در یک جمع محدود جلسه داده نفره در ارتباط با عدالت اقتصادی صحبت کردند و جلسه‌ی سوم جناب آقای غیوضلو از اساتید بارز اقتصادی دانشگاه امام‌صادق (ع) بودند. متأسفانه بنابر دلایلی اجازه‌ی ادامه‌ی جلسات داده نشد و مباحث نیز هیچ‌وقت مکتوب نشد و کار مسکوت ماند.

در همان ایام برای بنده نکته‌ی خاصی جلب‌توجه می‌کرد و آن اینکه هیچ تاریخ مکتوبی از تشکّل‌های مطرح دانشجویی از جمله دفتر تحکیم وحدت وجود ندارد. به‌رغم اینکه کارهای پراکنده‌ای نیز به‌صورت جسته و گریخته انجام شده بود، طرح ناتمام گفتمان عدالت‌خواهی

در ذهنم مانده بود. بر این اساس به ذهنم خطور کرد که تاریخ تشکّل‌های دانشجویی را به صورت شفاهی دنبال کنم تا بتوانم متن مکتوبی در این باره تألیف و در اختیار علاقه‌مندان قرار دهم. نخست با بررسی اسناد کار را شروع کردم و در نهایت بعد از ۱۸ ماه، توانستم پیش‌نویس جلد اول کتاب تاریخ شفاهی جنبش دانشجویی با محوریت دفتر تحکیم وحدت را که بیش از ۲۵ جلسه مصاحبه بود، آماده کنم. این کتاب در سال ۱۳۸۵ توسط انتشارات نجم‌الهدی منتشر گردید.

در هنگام کارهای مربوط به مصاحبه‌های دفتر تحکیم وحدت، به فکر تاریخچه‌ی جامعه‌ی اسلامی دانشجویان هم افتادم و برخی مستندات موجود در آرشیو نهاد را بررسی کردم. «ما چگونه ما شدیم» ویژه‌نامه‌ای بود که به همت برادر و دوست بسیار عزیزم جناب آقای دکتر شهاب اسفندیاری، اعضای فعال جامعه‌ی اسلامی دانشجویان تهیه و تدوین شده بود. با مطالعه‌ی این ویژه‌نامه با اعضای هیئت مؤسس جامعه‌ی اسلامی دانشجویان آشنا شدم و به دنبال گرفتن وقت برای مصاحبه با ایشان افتادم. اسفندماه سال ۱۳۸۲ و اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۸۳ توانستم چهار جلسه‌ی مفصل با آقایان دکتر نصر اصفهانی و مهدی فضائلی در دفتر شورای عالی انقلاب فرهنگی و خبرگزاری فارس مصاحبه کنم. در همان ایام دو جلسه هم با آقای اسفندیاری که در شبکه‌ی تهران مشغول کار شده بود، مصاحبه کردم. از طریق آقای فضائلی باخبر شدم که جناب آقای درخشان، دیگر عضو هیئت مؤسس در خارج از کشور است و درصدد پیدا کردن جناب آقای سهلانی و آقای دکتر مرادیان که اعضای هیئت مؤسس بودند برآمدم. آقای دکتر مرادیان ساکن اصفهان بود و کاری را می‌توانستم با ایشان ارتباط برقرار کرده و وی را متقاعد نمایم که وقت مصاحبه‌ای برای این کار به ما بدهد. قرار مصاحبه را در شهر اصفهان گذاشتم و دوست عزیزم آقای مهدی زمانی را برای مصاحبه به اصفهان فرستادم که ایشان هم یک مصاحبه‌ی مفصل با آقای دکتر مرادیان انجام داد. متأسفانه بعد از آن به علت اشتغال در محیط‌های صنعتی و اقتصادی از ادامه‌ی این کار غافل شدم و این طرح تا سال ۱۳۸۹ ناتمام ماند.

سال ۱۳۸۹ و براساس لطفی که یکی از عزیزان به بنده کرد، توانستم برای مدتی کوتاه که ۱۳ ماه به طول انجامید، از جاده مخصوص کرج هجرت کرده و در بلوار آیت‌الله کاشانی

و در یکی از واحدهای ستادی مشغول به کار شوم. به فکر انجام برخی کارهای عقب افتاده از جمله تکمیل این طرح افتادم. پس از مطالعه‌ی یادداشت‌هایم به دنبال ارتباط‌گیری مجدد با آقایان دکتر نصر اصفهانی و فضائی رفتم و توانستم هر کدام از آقایان را در سال ۱۳۹۰ دوبار ملاقات کنم. در ملاقات با آقای فضائی، متوجه شدم که در ماه مبارک رمضان برادر عزیزمان جناب آقای درخشان در ایران است و با هماهنگی آقای فضائی توانستم ایشان را ملاقات کرده و از طریق ایشان با آقای رحیمی یگانه هم آشنا شدم و در مجموع ۵ جلسه مصاحبه‌ی مفصل با این دو بزرگوار انجام دادم. همچنین با هماهنگی آقای سهلانی، توانستم یک جلسه‌ی چنداناعته هم خدمت آقای رضا رفیق‌دوست باشم که خود آن هم برای بنده جالب بود، همانند که اکثر دانشجوین، این توفیق را به بنده داد که پس از شش‌ماه با مخزن اسرار جامعه اسلامی دانشجوین، این توفیق را به بنده داد که پس از شش‌ماه پیگیری، در یک صبح دل‌انگیز بهاری در خردادماه سال ۱۳۹۱ در اصفهان جناب آقای دکتر مرادیان را ملاقات کنم و یک نیم ساعت با ایشان باشم و شرمندگی مهمان‌نوازی گرم ایشان در منزل شخصی‌شان شوم. هر چند که بابت توصیه‌ی اکیدشان، نتوانستم در این نوشتار از هیچ‌کدام از فرمایشاتشان استفاده کنم. به موارد پیگیری این موضوع، مناسب دیدم که با استاد بزرگوار جناب آقای بادامچیان که به‌حق از السابقو، انقلاب و نظام می‌باشد نیز دیدار و مصاحبه‌ای داشته باشم. همراه سال ۱۳۹۰ برای این موضوع تصمیم شدم ولی توفیق با من یار نبود تا زودتر از ۲۶ اسفندماه سال ۱۳۹۱ بتوانم در یک غرض زمستانی پنج‌شنبه‌ی پایان سال، یک مصاحبه‌ی مفصل و نسبتاً طولانی با ایشان داشته باشم. بنا به توصیه‌ی خود ایشان قرار شد جلسه‌ی دومی نیز خدمت ایشان برسم که مشغله‌های ایشان قرار در زمان را به اواخر مردادماه گرم سال ۱۳۹۲ رساند و با این مصاحبه بود که پرونده‌ی مصاحبه‌های این طرح بسته شده و مقدمات لازم جهت تدوین متن نهایی و ارائه به ناشر محترم فراهم گردید.

### نکاتی در ارتباط با طرح

- ۱- چنان‌که در بخش قبل آمد، مصاحبه‌ها در دو مقطع زمانی گرفته شده است: مقطع اول در سال‌های ۸۲-۸۳ و مقطع دوم در سال‌های ۹۰-۹۲. طبیعی است که برخی مطالبی که در

مصاحبه‌های مربوط به مقطع اول وجود دارد، به اقتضای آن ایام خواهد بود.

۲- تا آنجا که امکان داشت، متن‌های مصاحبه در اختیار مصاحبه‌شوندگان قرار گرفته و مورد بازبینی و اعمال نظر ایشان قرار گرفت. حتی آقایان اسفندیاری و درخشان که در خارج از کشور بودند با دقت تمام نسبت به بازبینی و ویرایش مطالب مربوط به مصاحبه‌ها اقدام کردند. متأسفانه بعد از آخرین ملاقاتم در سال ۱۳۹۰ با آقایان دکتر نصر اصفهانی و فضائی، به‌هیچ عنوان امکان ملاقات مجدد با ایشان فراهم نشد و نتوانستم نظرات نهایی ایشان را در ارتباط با متن‌ها اخذ نمایم. ولی به‌هرحال متن مصاحبه‌ها را برای ایشان ارسال کردم و شخصاً نیز به دست من‌ها را مورد بازبینی قرار دادم.

۳- در ملاقاتی که با یکی از اعضای هیئت مؤسس داشتم، ایشان توصیه کردند که شاید نیازی به ورود به بحث‌های مربوط به اختلافات هیئت مؤسس نباشد. بر این اساس و بر مبنای احترام به نظر ایشان، این بخش از مطالب را حذف کردم.

۴- این طرح مشتمل بر مصاحبه با اعضای هیئت مؤسس جامعه‌ی اسلامی دانشجویان می‌باشد، ولی به سبب نقش محور جذاب آقای بادامچیان در این موضوع، که در ادامه خواهد آمد، از مطالب ارزشمند وی استفاده کردم. همچنین با توجه به زحمات فراوان جناب آقای مرتضی رحیمی یگانه در ارتباط با جامعه‌ی اسلامی اول و نقش واسطه ایشان بین جامعه‌ی اسلامی اول و دوم، مناسب دیدم که باری زیرمجموعه نمایم. زحمات آقای شهاب اسفندیاری در تدوین تنها تاریخ مکتوب جامعه‌ی اسلامی نیز قابل کتمان نبود و مصاحبه با ایشان علی‌الخصوص در ارتباط با سال‌های مربوط به دوم خرداد بسیار مفید فایده بود.

۵- در تدوین محتوای این کتاب سعی شده است که تا حد امکان از مطالب مربوط به مصاحبه‌های صورت گرفته استفاده گردد و حتی چارچوب و فصل‌بندی طرح نیز بر همین اساس انجام پذیرفته است.

۶- با عنایت به روایات مختلف اعضای هیئت مؤسس از نحوه‌ی شکل‌گیری جامعه‌ی اسلامی دانشجویان و همچنین با توجه به هم‌زمانی برخی فعالیت‌های زمینه‌ساز این موضوع، مناسب دیدم که تمام روایت‌ها را در بخش مربوطه نقل نمایم.

۷- این کتاب در چهار فصل تهیه شده است و عنوان‌های خاصی نیز برای هر فصل

انتخاب شده است. دُرْدانه، عنوان فصل اول است که به اقتضای دُرْدانگی دفتر تحکیم وحدت در سالیان دهی شصت در دانشگاه‌ها برگزیده شده است. در این فصل در ارتباط با دهی اول انقلاب اسلامی و شرایط خاص آن ایام در کشور و همچنین دانشگاه‌ها بحث شده است. فصل دوم «تولد» نام‌گذاری شده است که اشاره به مقطع پیدایش جامعه‌ی اسلامی دارد و روایتی تقریباً کامل از نحوه‌ی پیدایش جامعه‌ی اسلامی دانشجویان دارد.

تلاش‌هایی که برای حفظ نهاد نوپای جامعه‌ی اسلامی صورت پذیرفته است و مجموعه‌ی جریان‌ها مرتبط، با تفصیل خاصی در فصل سوم با عنوان تلاش برای بقا آمده است. بلوغ هم‌مناب‌ترین اسم برای فصلی است که حکایت از شکوفایی و بلوغ جامعه‌ی اسلامی دانشجویان دارد.

### تقدیر و تشکر

مناسب است از تمامی عزیزانی که در تدوین و تألیف این کتاب، بنده را مورد لطف قرار داده و مساعدت کرده‌اند تقدیر و تشکر نمایم. جناب استاد بادامچیان که با حوصله‌ی تمام، وقت کافی برای مصاحبه در اختیار بنده قرار دادند و راهنمایی‌های ارزنده‌ای نیز داشتند. همچنین اعضای محترم هیئت مؤسس جامعه‌ی اسلامی که هر کدام به اقتضای وقت و حوصله، با کمال میل نسبت به تهیه‌ی این کتاب بنده را مساعدت کردند. از آقایان رحیمی یگانه و شهاب اسفندیاری نیز که مطالب ارزشمندی در اختیار بنده قرار دادند، کمال تشکر را دارم. همچنین از جناب آقای صمد سلیمی که در مقطع کارپایه‌سازی نوارهای مصاحبه و تحقیقات کتابخانه‌ای با بنده همکاری داشتند و سرکار خانم حکمت، کمال تشکر را دارم. همکاران مرکز اسناد انقلاب اسلامی هم که زمینه‌ی چاپ و نشر این نوشتار را فراهم کردند و بنده را مورد لطف خود قرار دادند، به‌ویژه از جناب آقای میردار معاونت محترم شفاهی مرکز اسناد انقلاب اسلامی و جناب آقای عربانی مدیر محترم گروه تاریخ شفاهی مرکز کمال تشکر و قدردانی را دارم. همسر محترم که در طول این چند سال مشوق و همراه بنده، برای اتمام این کتاب بوده و کمک بی‌دریغی به من کرده است نیز نهایت تقدیر و تشکر را دارم.

در نهایت ذکر این نکته لازم است که هرگونه خطا و یا سوء برداشت از متن کتاب و نقل قول‌های مندرج در آن به علت قصور اینجانب می‌باشد. وظیفه‌ی خود می‌دانم پیشاپیش از این خطاهای احتمالی عذرخواهی نمایم.

مجید پورنجمی ایرانق

آذر ۱۳۹۴

www.ketab.ir